

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-73/16

Peter Puškár
przeciwko
Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky
i
Kriminálny úrad finančnej správy

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Najvyšší súd Slovenskej republiky)

Odesłanie prejudycjalne – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuły 7, 8 i 47 – Dyrektywa 95/46/WE – Artykuły 1, 7 i 13 – Przetwarzanie danych osobowych – Artykuły 4 ust. 3 TUE – Sporządzenie wykazu danych osobowych – Przedmiot – Pobór podatku – Zwalczenie oszustw podatkowych – Kontrola sądowa – Ochrona swobód i praw podstawowych – Uzależnienie dopuszczalności wniesienia środka prawnego do sądu od wymogu uprzedniego złożenia zażalenia administracyjnego – Dopuszczalność takiego wykazu jako środka dowodowego – Zasady legalności przetwarzania danych osobowych – Realizacja zadań wykonywanych w interesie publicznym przez administratora danych

Streszczenie – wyrok Trybunału (druga izba) z dnia 27 września 2017 r.

1. *Zbliżanie ustawodawstw – Ochrona osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych – Dyrektywa 95/46 – Zakres stosowania – Odstępstwa – Przetwarzanie danych dotyczących bezpieczeństwa publicznego, obronności, bezpieczeństwa państwa oraz działalności państwa w obszarach prawa karnego – Ścisła wykładnia*

(dyrektywa 95/46 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 3 ust. 2)

2. *Zbliżanie ustawodawstw – Ochrona osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych – Dyrektywa 95/46 – Zakres stosowania – Pojęcie przetwarzania danych osobowych – Przetwarzanie danych do celów podatkowych – Włączenie*

[dyrektywa 95/46 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 2 lit. a), b), art. 13 ust. 1]

3. *Prawa podstawowe – Prawo do skutecznej ochrony sądowej – Prawo do skutecznego środka prawnego – Uregulowanie krajowe uzależniające dopuszczalność wniesienia środka prawnego do sądu przez osobę powołującą się na naruszenie jej prawa do ochrony danych osobowych, od uprzedniego wyczerpania dostępnych administracyjnych środków odwoławczych – Dopuszczalność – Przesłanki – Zasady dotyczące wnoszenia tych środków odwoławczych nienaruszające w sposób dysproporcjonalny prawa do skutecznego środka prawnego*

(Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 47; dyrektywa 95/46 Parlamentu Europejskiego i Rady)

4. *Prawa podstawowe – Prawo do skutecznej ochrony sądowej – Prawo do skutecznego środka prawnego – Wykaz zawierający dane osobowe, przedstawiony jako dowód na naruszenie prawa do ochrony danych osobowych – Odmowa dopuszczenia owego wykazu jako dowodu na takie naruszenie, ze względu na uzyskanie przez daną osobę, tego wykazu bez wymaganej prawem zgody administratora tych danych – Niedopuszczalność – Wyjątki – Odmowa przewidziana przez ustawodawstwo krajowe i nienaruszająca ani istoty prawa do skutecznej ochrony sądowej, ani zasady proporcjonalności*

(Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 47; dyrektywa 95/46 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 10–12)

5. *Zbliżanie ustawodawstw – Ochrona osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych – Dyrektywa 95/46 – Zasady legalności przetwarzania danych osobowych – Zasady odnoszące się do legalności przetwarzania danych – Przetwarzanie konieczne dla realizacji zadania wykonywanego w interesie publicznym lub do wykonywania władzy publicznej – Sporządzenie w celu poboru podatków i zwalczania przestępstw podatkowych, wykazu osób bez ich zgody – Dopuszczalność – Przesłanki – Organy sporządzające wykaz, którym zostały powierzone zadania wykonywane w interesie publicznym – Poszanowanie zasady proporcjonalności – Istnienie przesłanek wystarczających do domniemania prawidłowości wpisania danych osób do wykazu – Poszanowanie wszystkich zasad legalności przetwarzania danych osobowych przewidzianych w dyrektywie*

[dyrektywa 95/46 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 7 lit. e)]

1. W zakresie, w jakim wyłącza on stosowanie systemu ochrony danych osobowych ustanowionego dyrektywą 95/46, a tym samym oddala się od przyświecającego tej dyrektywie celu, którym jest zapewnienie ochrony podstawowych praw i wolności osób fizycznych w kontekście przetwarzania dotyczących ich danych osobowych, wyjątek ustanowiony w art. 3 ust. 2 tiret pierwsze tej dyrektywy powinien być interpretowany ściśle.

W tym względzie należy przypomnieć, że rodzaje działalności wymienione we wspomnianym przepisie tytułem przykładu stanowią w każdym wypadku działalność właściwą państwowym i władzom państwowym, odmienną od dziedzin działalności podmiotów indywidualnych (zob. wyroki z dnia 6 listopada 2003 r., Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, pkt 43 oraz 16 grudnia 2008 r., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, pkt 41).

Trybunał uznał również, że rodzaje działalności wymienione tytułem przykładu w art. 3 ust. 2 tiret pierwsze dyrektywy 95/46 mają na celu określenie zakresu przewidzianego w nim wyłączenia w taki sposób, że to wyłączenie ma zastosowanie wyłącznie do takich działalności, które zostały w nim wyraźnie wymienione lub które mogą być zaliczone do tej samej kategorii (zob. wyrok z dnia 6 listopada 2003 r., Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, pkt 44).

(zob. pkt 36–38)

2. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 34, 41–44)

3. Artykuł 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, iż nie sprzeciwia się on przepisom krajowym, które uzależniają dopuszczalność wniesienia środka prawnego do sądu przez osobę utrzymującą, że zagwarantowane jej dyrektywą 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych prawo do ochrony danych osobowych zostało naruszone, od uprzedniego wyczerpania środków odwoławczych dostępnych

w ramach postępowania administracyjnego, pod warunkiem że konkretne zasady dotyczące wnoszenia tych środków odwoławczych nie naruszają w sposób dysproporcjonalny prawa do skutecznego środka prawnego przed sądem, o którym mowa w tymże art. 47 karty. Szczególnie ważne jest, aby uprzednie wyczerpanie środków odwoławczych dostępnych w ramach postępowania administracyjnego nie opóźniało w znaczący sposób wszczęcia postępowania sądowego, aby wiązało się z zawieszeniem biegu przedawnienia dochodzonych praw i aby nie powodowało nadmiernych kosztów.

(zob. pkt 76; pkt 1 sentencji)

4. Artykuł 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, iż sprzeciwia się temu, aby sąd krajowy odmówił dopuszczenia jako dowodu na naruszenie przyznanego na mocy dyrektywy 95/46 prawa do ochrony danych osobowych wykazu takiego jak wykaz, którego dotyczy postępowanie główne, przedstawionego przez osobę zainteresowaną i zawierającego dane osobowe tej osoby, w sytuacji gdy ta osoba uzyskała ten wykaz bez wymaganej prawem zgody administratora tych danych, chyba że odmowa taka jest przewidziana przez ustawodawstwo krajowe i nie narusza ani istoty prawa do skutecznej ochrony sądowej, ani zasady proporcjonalności.

A zatem aby ocenić proporcjonalność odmowy dopuszczenia spornego wykazu jako środka dowodowego, sąd odsyłający musi zbadać, czy jego ustawodawstwo krajowe ogranicza, czy też nie, prawo do informacji i prawo dostępu określone w art. 10–12 dyrektywy 95/46 w odniesieniu do danych osobowych figurujących w tym wykazie i, w odpowiednim wypadku, czy ograniczenie takie jest uzasadnione. Ponadto nawet jeśli ograniczenie takie zostało ustanowione i istnieją względy przemawiające za uznaniem ewentualnej niejawności spornego wykazu za uzasadniony cel, sądy krajowe muszą ustalić w odniesieniu do każdego przypadku indywidualnie, czy względy te przeważają nad potrzebą ochrony praw jednostki i czy w ramach postępowania przed danym sądem istnieją inne sposoby umożliwiające zapewnienie tej niejawności, w szczególności w odniesieniu do danych osobowych innych osób fizycznych figurujących w tym wykazie.

(zob. pkt 97, 98; pkt 2 sentencji)

5. Artykuł 7 lit. e) dyrektywy 95/46 należy interpretować w ten sposób, iż nie sprzeciwia się on takiemu przetwarzaniu danych osobowych dokonанemu bez zgody zainteresowanych osób przez organy państwa członkowskiego do celów poboru podatków i zwalczania przestępstw podatkowych, do jakiego doszło w przypadku sporządzenia wykazu będącego przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, pod warunkiem, po pierwsze, że na mocy ustawodawstwa krajowego organom tym zostały powierzone zadania wykonywane w interesie publicznym w rozumieniu tego przepisu, że sporządzenie tego wykazu i wpisanie do niego nazwisk konkretnych osób jest rzeczywiście właściwe i konieczne dla osiągnięcia zamierzonych celów i że istnieją wystarczające przesłanki do tego, aby sądzić, że wciągnięcie tych osób do wykazu było uzasadnione, a po drugie, że wszystkie warunki zgodności z prawem tego przetwarzania danych osobowych wynikające z dyrektywy 95/46 zostały spełnione.

(zob. pkt 117; pkt 3 sentencji)